

det mig, som vi ikke godt kan se bort fra. Aarsagen til, at vi overhovedet har faaet nedsat en Kommission til at behandle hele dette Spørgsmaal, Bankkraket i 1907—08, og den Maade, hvorpaa Bankerne da virkede her i København, maa, synes jeg, opfordre Rigsdagen til at tilvejebringe de mest betryggende Garantibestemmelser overfor Samfundet.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale begge Lovforslag til videre Fremme, og da jeg ikke nærer noget stærkt Haab om i Udvalg at finde Tilslutning til mit Partis særlige Ønsker og Krav, kan jeg for mit Vedkommende godt stemme for Lovforslagene, som de foreligger; men skal der endelig nedsættes Udvalg, maa de ærede Medlemmer forstaa, at jeg ikke kan undlade at fremkomme med de Ændringsforslag, som jeg mener i meget væsentlig Grad vil forbedre Lovforslagene.

Gunnar Fog-Petersen: De Lovforslag, der foreligger til Behandling, er i meget høj Grad uddebatterede; gennem de mange Behandlinger, de har været underkastede i begge Ting, er det efterhaanden lykkedes i det væsentlige at naa frem til Klarhed over, hvad der er det afgørende, og hvad man forhaabentlig vil kunne enes om at gennemføre. Hvis Lovforslagene gennemføres, saaledes som de nu foreligger for os — og saaledes er de i det væsentlige et Udtryk for de Hovedprincipper, som den daværende Handelsminister, den nuværende Trafikminister, i sin Tid lagde til Grund for de af ham fremsatte Lovforslag —, vil de betyde et Fremskridt paa dette Omraade. Der bringes Klarhed, Offentlighed og Orden til Veje paa et Omraade, hvor der tidligere ikke var den fornødne Plan og Orden. Den Strid, der har staaet om disse Spørgsmaal, tror jeg ogsaa, man vil finde ret uvæsentlig; sammenlignet med de Fordele, der opnaas, drejer den sig væsentlig om Smaating. Jeg haaber derfor, at man nu skal naa til en Vedtagelse af disse for vort Erhvervsliv saa vigtige Lovforslag. Jeg anbefaler dem til Tingets Velvillie.

Birek: Aarsagerne til denne Lovgivning er to. Den ene er, at vedkommende Pengeinstitutters Midler tilhører Publikum og ikke dem, der disponerer over dem, og Publikum kan derfor kræve en Sikring af sine Indskud; for dette Forholds Vedkommende synes jeg, at begge Lovforslagene har løst Problemet i tilstrækkelig Grad. Den anden Aarsag til Lovgivning er den,

at Banker, særlig i vore Dage, har en saa enorm afgørende Betydning for hele Landets industrielle Forhold og Erhvervsforhold; næstendels for Valget af de Personer, der økonomisk maa faa Betydning i Landet, at man næsten tør sige, at Bankerne er blevet Verdens Herrer, og under disse Forhold kan det være rigtigt og nødvendigt, at Lovgivningen udøver Kontrol, ikke blot med Indlaanssiden, men ogsaa med Udlaanssiden. Det er gennem Bankerne, at den koncentrerede Kapital gør sig gældende, og særlig det Forhold, at Bankerne her i Landet belaaner Aktier, og at deres Direktører sidder i forskellige Aktieselskabers Bestyrelser, gør Bankerne i overordentlig Grad mægtige, maaske mægtigere end i noget andet Land. Selvfølgelig er Forholdene i denne Retning ikke saa ejendommelige som i Amerika, hvor den store Bankundersøgelse i 1912 viste, at 13 Selskaber raadede over hele Kapitalen i alle Øststaterne og ved Hjælp af det, man kalder interlocked directorates, at de samme Mænd sidder rundt omkring i de samme Selskaber, i Virkeligheden blev almægtige i Amerika. Saa slemt er det ikke blevet her, men jeg har før tilladt mig at bemærke, at det er meget stærkt, at f. Eks. en enkelt af vore Bankdirektører sidder i 43 eller 47 Selskaber thi siden jeg talte sidst, er der kommet 4 Selskaber, hvori denne Herre har en Plads.

Mit Hovedsynspunkt overfor de foreliggende Lovforslag er det samme, som flere andre ærede Medlemmer har anlagt, nemlig at Forslagene skal gennemføres i Aar; og forsaavidt Ændringer er mulige, mener jeg, de bør være til Fordel for Sparekasserne. Jeg beklager ligesom det ærede Medlem fra Bjerre (Jørgen Jensen) den Udvikling, at Bankerne relativt har faaet en voksende Del af Indskuddene. Jeg beder ærede Medlemmer huske paa de store Tjenester, Sparekasserne har gjort Landet, ikke blot ved at modtage Indskud og fremme Sparsommeligheden, men ogsaa ved Anvendelsen af Pengene. Enhver ved, at der endnu er en Sparekasse, Fyns Stifts Sparekasse, der er enestaaende i sin Kulance og i sine Udlaansbetingelser. Jeg tror, at havde vi ikke haft Sparekasserne, udenfor København i alt Fald, vilde den Rente, baade Haandværk, Handel og særlig Landbruget havde maatte betale, have været langt højere. Grunden ligger ikke blot i det mere uegennyttige Synspunkt, der hersker i Sparekasserne, men ogsaa i, at Sparekasserne ikke har den umaadelig store og bekostelige Administration som Bankerne. Med hele den Udvikling, Bankerne har haft i de 10 sidste